

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEJZŐK EGYLETE, AZ UDVARHELYMEGYEI ÁLTALÁNOS TANÍTÓ-EGYESÜLET ÉS AZ UDVARHELYMEGYEI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI DIJAK: Egész évre 8 kor. Félévre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Papok, tanítók, gazdasági egyleti tagok és közs. előjáróknak egészévre 6 kor., a tanító-egylet tagjainak, közs. és körjejjzőknek 5 kor. — Egy példány ára 16 fillér. Megjelen hetenkint egyszer: vasárnap.

Felolós szerkesztő és kiadóulajdonos

B E T E G H P Á L.

Hivatalos hirdetések 100 szóig minden szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések 1 cm-ként 6 fillér, többszöri közlésnél 4 fillért közöltek. — Bélyegdíj külön 60 fillér. Nyílt-tér sora 1 kor. Hirdetés és nyílt-tér díja előre fizetendő. — Hirdetéseket e lap részére elfogad minden hirdetési iroda. —

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: B E T E G H P Á L könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő üzlete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések és hirdetések intézendők. — Kéziratok nem adatnak vissza.

Az érem másik fele, vagy 80% pótdadó.

(Ajánlva Székely-Udvarhely város adóízető polgárainak.)

Az elmúlt napokban olvastuk a polgármester tervezetét, javaslatát, vagy minek nevezzem, melyben kimutatja, hogy mi mindent lehet kevés terheléssel keresztül vinni. Felsorolja nagyon reális számítással, hogy mily könnyű szerrel lehetne a hatóságok által követelt, a város szepítési igényeinek, a lakosok kényelmi és egészségügyi viszonyainak fejlesztésére szükséges intézményeket létesíteni. De a polgármester ur a számításból kifelejtett egy nehányat. Kifelejtette, — úgy látszik — hogy a város polgárságának nagyrésze minden haladásnak esküdt ellensége és mint ilyen nem gondolkodik, hogy vajjon a tervezet neki előnyt nyújt-e és milyen mértékben? csak azt nézi, hogy most ő neki áldozatot kell tenni; nem gondol azzal, ha ő valamit vesz, azért adni kell és ha ma nem adja ki a fillért, holnap koronákat kell ugyanazért kiadjon.

Kihagyta a számításból, hogy *ilyen alkalommal mindig akad népbolondító, kit máskor talán észre sem vesznek, pedig szeret látszatni.* Előáll tehát a boldogító eszmékkel, hangoztatja uton-utfélen, hogy a nép szegény, minden legkisebb terheléssel megöli; az előterjesztésben feltüntetett kétszer-kétszeres szemfényvesztés; ezt mind ellehet kerülni; ez csak az urak kényelméért van stb. stb.

Nem vetett számot a polgármester ur, hogy *mióta a világ fennáll, annak, ki vezetési vesz a kezébe, barátjainál nagyobb számú az ellensége?* ... Ne akarjon olyan gyorsan haladni, vessen számot ellenfeleivel és személyes ellenségeivel, kik a társadalom minden rétegében úgy alant, mint fent okkal, avagy ok nélkül böven találhatók! ... Sőt, többet mondok: tisztviselő, társai és alárendeltjei sorában is fellelhetők. Tudom, úgy gondolkozik, hogy ezek csak addig ellenségei, míg meg nem győzi jóakarataról és irányáról! Lássá kérem, téved itt is, mert ellenkezőleg, látják buggó törekvéseit, határozott célját s ép azért verődtek őn ellen egy táborba.

Na, de nem azért vettem tollat a kezembe, hogy oktassak, tanácsot adjak, hanem *ki akarom mutatni az adóízető polgároknak, hogy miképp látom a város pénzügyeinél az özönvizet;* ki akarom

mutatni, hogy a polgármester a 800.000 korona kölcsön előnyeit feltüntetette, de nem azt, hogy annak mellőzésével mily hátrányok származnak.

A polgármester csak a sikerre gondolt, ezért az éremnek egyik oldalát mutatta; én megmutatom a másik oldalát.

A pótdadót a város korábbi előjárósága bátoratlanságból, vagy mit tudom én mi okból, nem hajította fel; bár az mint bevétel a költségvetésekben rendszeren szerepelt. A kiadások meg voltak. Mit csinált hát? Elöl levágta, hátul toltotta s ezért minden oldalról szegény és rongyos volt a pénztár, rongyos a város, „tunya, korcsma-kereső a férfi, fényűző az asszony”. Uj polgármesterünk feltárta a hibákat, mert javítani akart. Kérte a kiszabott pótdadók felhajtását, esetleg mint kölcsönnek évek hosszu sorára való igazságos és csakis így méltányos áthárítását; a képviselőtestület takargatott, mint azelőtt; a pótdadók elengedését határozta és a kölcsön megszavazását chlalasztotta. De nem úgy a törvényhatóság, mert az márczius 16-án idei 106. sz. a kimondotta, hogy a pótdadók felhajtandók, vagy annak fedezete egy újabb pótdadó-kiróvással biztosítandó.

Már most mit értünk el?

Ez az érem másik fele.

Elértük azt, hogy a pótdadók fel nem hajtása folytán: Adler, Königes stb. nagy fakereskedők, Witschner szállító, kik ezekre menő adót fizettek, a közeli években eltávoztak s így a kötelezettség alól kiszabadultak és az őket illetett terhek is most a város állandó polgáira hárulnak, hogy a mulasztás miatt azok helyett is fizessenek.

Ez a pótdadó pedig nem csekély. Kimutatom azonnal, csak azt kell előre bocsássam, hogyha a közigazgatásunk döcögő szekerét megállítani nem akarjuk, azon pótdadókat még ez évben ki kell róni és felhajtani.

Lássuk tehát a pótdadót.

Törvény szerint három évre kell visszamenni; tehát 1896., 1897. és 1898. évekre, mert azóta rendben vagyunk. Minden évnek a pótdadója: a) iskolai pótdadó 5 százalék, b) megyeház-építési 3 százalék, c) betegápolási 2 százalék, d) Mária-Valéria gyermekkerté 3 százalék, e) ipariskolai pótdadó 2 százalék, összesen 15

százalék, a mi a három évre 45 százalék. Ehhez már most számítsuk hozzá a folyó évi 15 százalék és 6 százalék pótdadót, az összeg 66 százalék. Itt azonban még nem állunk meg, mert Szombathalvánál egyesítve vagyunk, szabályunk jogerős, a rendőrséget szaporítani kell, egyes régi hiányokat ki kell fizetni s így merem állítani, hogy *ez évben legkevesebb 80 százalékos pótdadót kell fizessünk.*

Na, kérem szeretettel, ezzel a 80 százalékos pótdadóval elérjük talán, hogy egy foltot teszünk valamelyik szakadásra, de sem nem építettünk, sem nem szepítettünk, sem összes adósságainkat nem konvertáltuk; pedig az iskola-kérdéssel, vágóhíddal stb. nem várnak felülről. Nyakunkban az özönvíz.

Talán mégis ajánlatosabb lesz, ha a terheket nem zudítsák egyedül a gyenge munkaerővel, kevés pénzzel rendelkező mostani nemzedékre, hanem a nagy kölcsönt megcsinálják úgy, mint abban a bizonyos javaslatban van, mely a haladást biztosítja, a jelen nemzedéket megkíméli, a bajokon javít és a terhet méltányosan, igazság szerint megosztja apa, fiu és unoka között.

Én megmutattam az érem másik oldalát; bemutattam a vésőt, önöktől függ azt magoktól elordítani és csak a szebbik részében gyönyörködni.

Figyelő.

Az iparhatósági megbízottak intézménye. A kereskedelemügyi miniszter elhatározta, hogy az ipartörvény most folyamatban levő módosításának előkészítése alkalmával az iparhatósági megbízottak intézményét átalakítja. Tekintettel arra, hogy az iparügyi közigazgatásban nem mellőzhető az iparosok, kereskedők önkormányzati közreműködése, a miniszter ezt az intézményt továbbra is főtartani óhajtja, de az iparhatósági megbízottakat föl akarja menteni azoknak a földadatoknak teljesítése alól, melyek végzése részint iparokban való elfoglaltságuk miatt, részint általában megfelelni nem képesek, a hatáskörükben megmaradó teendőket végzését pedig megkönnyíteni szándékozik s olyan önkormányzati szervé akarja ezt az intézményt átalakítani, melynek véleménye, illetve közreműködése az első foku iparhatóságok tevékenységét hatályosabbá teszi. A miniszter felhívta az iparegyesületet, hogy a cél elérése végett terjessze eléje azokat a javaslatokat, a melyeknek megvalósítása az egyesület véleménye szerint az intézmény helyes átalakításánál kívánatosnak mutatkozik.

A „SZÉKELY-UDVARHELY” TÁRCZÁJA.

Az ő helyébe.

— Elbeszélés. —

(3. folytatás.)

Írta: **Hitter Etelka.**

(A „Székely-Udvarhely” tárczája.)

A bég kinézett.

A járó csillagok egész sorát látta közeledni távolról. Ezen az uton mennek munkára némely bányászok. Sokkal közelebb hozzá egy csillag. Ez a Szelim mécsének a fénye.

Azt látta, hogy egyedül nem bír a keresztrel, hogy ki nem szabadíthatja magát.

Az a sor mécsfény pedig mindig közelebb jött. A szegek által ütött sebek sajogni kezdtek. Minden mozdulat újabb fájdalmakat okozott s nem volt menekülés. Majdnem kétségbeesett arra a gondolatra, hogy valaki itt találja. Egyszer csak mentő gondolata támadt: Oda hurcolja magát Szelimhez s ez megszabadítja őt mielőtt a bányászok ide érnének. Hozzá fogott tehát tervének kivitelezés.

Írtóztató fájdalmakat szenvedve jutott ki a ház ajtaján. Kezeivel nem tudott segíteni magán s így az egész teher a hátát és fejét nyomta. Kérve észrevette, hogy valami meleg foly az arcán és mellén végig. A sebekből a vér kezdett folyni s érzi, hogy gyengül. Erejét összeszedve iparkodott Szelimhez; de mire oda ért, elhagyta ereje, leesett. A kereszt reá. Elhaló hangon rebegé:

— Szelim... szabadíts meg!... a keresztények Istene megóvta az asszonyt... de engem megöl... Óh siess hát!... meg kell halnom... nagyon, nagyon szenvedek... Ott lenn a mécs sora közeleg... siess,

óh!... a varázsvíz... reám is öntöttél... Szelim!... ne nézz hát... hanem... segíts!...

Fájdalmainak sulya alatt nyöszörgőni kezdett.

És Szelim, a hű szolga, nem mozdult meg segítségére. Hanem helyett odatartotta mécsét a bég kinöktől eltorzult arcához, hogy gyönyörködjék ennek kinjában s lassan, minden szót megnyomva szólott:

— Én segítsek rajtad, én? Aki évek hosszu során vártam erre a perczre, midőn bosszuszónjamat kielégíthetem. Emlékszel, midőn apád száz bambusz ütésre ítelt egy hitvány gyűrű miatt, a mit el sem lophattam? Emlékszel, hogy könyörögtem kegyelemért apádhoz? Hogy kértelek téged, légy közben járó apádnak, engedje el a büntetés! Azt felelted: — „Megérdemled, áld ki! Máskor nem fogsz lopni. Nem volt számomra kegyelem. Minden ütésre a talpomból az agyvelőmíg hatolt a fájdalom. Óh, akkor megfogadtam, hogy írtóztató bosszút állok rajtatok. Apád elkerülte, mert a gyaur pasa megelőzött; de téged kezembe adott a sors.

A bég elfordította arcát; de a tatár letérdelt mellé s tovább folytatta:

Szelim meghosszulta magát. Holnapra megjön a pasa s én leszek a bég; téged pedig — ha addig meg nem öl a gyaurok istene — felemelt mostani helyedből... karóra. Én voltam az, a ki minden szavadat besugtam; én, a ki biztattalak, hogy bukásod biztosabb legyen. Azt hitted jutalmazni jön a pasa. Igen jutalmazni; de a jutalmazott én leszek; mert be tudom bizonyítani állításaimat. Kell-e nagyobb bizonyíték a kidobott keresztnek, a megkötözött asszonynál és a párnába rejtett tiltott italnál? Most már elhiszi a pasa, hogy a gyaurokhoz hajolsz s hogy a helyébe vágyol.

A bég eltakarta füleit kezeivel, hogy ne hallja a kegyetlen szavakat; de a tatár odatartotta száját a füléhez s úgy beszélt tovább:

— Szereted a szép hiteltlent? No, most fordulj a háza felé s nézz utánam. Te megkötözted és bedug-

tad a száját, hogy ne védhesse magát és ne kiálthasson. A bányászok más utra tértek át, tehát nincs mitől tartanom, ha oda megyek. Most enyém lesz a szép hitetlen; enyém oly igazán, a mint Allah egy és Mohamed az ő profétája. Holnap ezért is téged von felelősségre a pasa, mert az asszony a sötétben nem ismer reám. Azt fogja hinni te tértél vissza.

A bég irtóztató hangon nyöszörgött újra. A csalódás, a hűtlen szolga bosszút lihégo szavai nem okoztak neki fájdalmat, inkább a megvetés érzelmét indították fel keblében; hanem az asszonyra vonatkozó szavak eles törként hatoltak szívébe.

— Az az asszony. — a kinek szépségét csodálta, hűségét imadta s e két tulajdonságaiért együttvéve rajongott utána; akiért elcsérlette volna a sирontuli, felülmulhatatlan boldogságot ígérő Mohamed paradicsomát; akit a gonosz tanácsra a'avaló módon akart magáévá tenni — most azé az undok lelkü, ocsmányi tatáré legyen!

E tudat erőt kölcsönzött elhaló tagjaiba. Hirtelen megragadta a tatár lábait. Ez feleje akart rugni, de nem bírta kiszabadítani lábait a görösös szorításból s a bég leránta magával a mélybe.

A bég meghalt. Teste a szó szoros értelmében felszegeződött a keresztre. Azonban a tatár is úgy összezsuzta magát, hogy nem volt kedve menni a szép asszonyhoz.

Hazament. Azonnal lefeküdt, hogy törődött tagjait pihentesse; de csakhamar felriadt álmából.

Álmában ő is a keresztben látta magát s ez elriasztotta szeméiről az álmot. Nem tudott többé elaludni.

Másnap megjött a pasa a kivetett iszpendzét* behajtani. A dobpergésre, mely érkezett jelzé, nagy tömeg

*Az adó egy neme, mellyel megváltani szokta magát a nép a rabságból.

Községi eljárók Homoród-járásban.

Lapunk múlt számában tett ígretünknek megfelelőleg... az 1900-1901. évekre megválasztott elöljáróinak névsorát.

- 1. Abásfalva: Dombi Ferencz, Gergely József, Demény Sándor, Gedő József.
2. Ábrámfalva: Farkas György, Orbán Domokos, Nagy Mózes, Orbán József.
3. Almás: idős Kenyeres András, Szabó István Zsiga, Gotthárd András, Szabó István Zsigmond.
4. Kis-Baczon: Benkő Jakab, Benedek Zsigmond, ifj. Benkő János, Németi Ferencz.
5. Bardocz: Gáspár Ignác, Tokos László, Róza Sándor, Sugár István.
6. Bagy: ifj. Benedek Ferencz, Bencze Gergely, Dáné József, Bencze Márton.
7. Bene: Binder Mihály, Folbert Mihály, Binder Mihály, Weinhold György, Helvich György.
8. Bibarcfalva: Benedek Farkas, Bogyor András, Bándi György, Jakab János.
9. Darócz: Jakab János, Mehburger András, Márkus János, Jakobi Mihály, Martini János.
10. Dálya: Márton András, ifj. Sándor Mózes, Kandó Ferencz, Szabó Ferencz, Nagy István.
11. Derzs: Pál József, Kanyaró György, István Mihály, Kerestély József.
12. Ége: Ferencz József, Csiszér Ferencz, Csiszér Miklós, Jakab Lajos.
13. Füle: Fosztó József, ifj. Dobai József, Fosztó Sándor, Kiss Sándor.
14. Gyepes: Benedek Mózes alsó, Gál Mózes középső, László Sándor, Benedek Ferencz.
15. Hermann (Magyar) Baló József vizi, Baló Gáspár, Pető Rudolf, Baló József huszár.
16. Jásfalva: Kelemen Ferencz, Zoltán Albert, Katona Ferencz, György Zsigmond legifj.
17. Jánosfalva: ifj. Benedek Mózes, László Miklós, Márkos András, Mezei Domokos.
18. Karacsonfalva: Kilyén József, Szentpáli Zsigmond, Kovács Domokos, Pünkösdi Lajos.
19. Kányád: Derzsi László, Miklós Domokos, Gidó Ferencz, Nagy P. Ferencz.
20. H-Keményfalva: Gergely Dénes, Konecz Mózes, ifj. Konecz Ferencz, Deak Ferencz.
21. Kénos: Sándor János, Sándor Áron középső, Demeter Mózes, Kis Sándor.
22. Lokod: ifj. Sándor János, Balázi Sándor, ifj. Sándor József, Sándor József.
23. Lövete: Orbán György, Demeter István, Mihály Lajos felső, Orbán János.
24. Miklósfalva: Keresztes Ferencz, Miklós István, Hodgyai János, Biró József.
25. Muzsna: Asztalos Mihály, Zoltán Zsigmond, Nagy Dániel, Kerestély Mihály.
26. Oklánd: Bekó Mihály, Pete Mózes, Egyed Albert, ifj. Egyed Miklós.
27. Olasztelek: Márkó András, Ferencz István, Balázs József, Balázi Samu.
28. Petek: ifj. Jakab György Sándor, Gyennán István, Biró M. János, Nagy Sándor, Szöcs János.
29. Rákos: (Felső) Fitori János torzó, Biró István hamosi, Székely Miklós, Ferencz István.
30. Remete: Molnár Imre, ifj. Márton Antal, Márton Balint, Orbán István.
31. Recsenyéd: ifj. Fekete József, Török István, Máté István, Orbán Sándor.
32. Sándorfalva: Czerják Albert, Lukács József, Istáncuj Sándor, idős Barra Lajos.
33. Szárdobos: Kolumbán Pál, Simon Gábor, Demeter Ferencz, Farkas János.

gyült egybe a falu házához. Törökök, magyarok vegyesen.

A bíró aranypenzben fizette le az adót s a min a pasa leginkább csodálkozott, az volt, hogy többet adott, mint kellett volna.

Ez meglepte a pasát; mert nem remélte ilyen könnyen beszédhenni a törvénytelen adót. Azért le is ültette a bíró magá mellé s biztosította továbbra is a törökbarátságáról, csak ezután is előztek meg a portyázó törökcsapatokat azzal, hogy fizessenek önként. Őt annyira ment kegyességében, hogy megkérdezte: nincs-e valami panasz a itt lakó spáhik és ezeket rendben tartó bég ellen.

Csak erre várt a bíró.

Előadta aztán, hogy Achmed bég kidobott egy keresztet az őszön, a gesztenyefa-ültetés alkalmával.

A pasa arca elsápadt a haragtól.

Hivjatok ide Achmed bégét! — kiáltott a szolgáltató két spahira. Ezek elrohantak a vett parancsot teljesíteni, míg a bíró szemrehányó hangon folytatta: — Mi azért váltottuk meg magunkat, hogy békében éljünk. Nincs időnk rá, hogy portyázó csapatokkal harcöljünk, inkább fizetünk, bár tudjuk, hogy nem tartozunk vele. Ide telepedett embereiteket elkerüjünk, hogy ne legyen velük összeütközésünk. Békét akarunk; de ha ti nem tartjátok meg az adott szót, akkor bepanaszunk az új fejedelemből, ha ő sem segít, akkor asszonyainkat, gyermekeinket bevisszük a hegyek közzé. Értékes marháinkat behordjuk a bányákba. Nem műveljük a bányát, hanem harcöljünk rabló csapatokkal ellen. Akkor aztán te sem látsz tőlünk több aranypenzt.

A pasa kezét nyújtott, mit a bíró nem sietett elfogadni. A kéznnyújtás engesztelés akart lenni. Neki több volt a haszna, ha így jutott pénzhez, mintha azt rabolni kellett volna; mert akkor egy tizedét is alig kapta volna meg a zsákmányának.

(Vége köv.)

- 34. Szt-Márton: ifj. Szabó Mózes, Beke János, Gergely Mózes, Széki István.
35. Szt-Pál: Sándor Ferencz, Imre Pál, Tamás Sándor, Dimény Sándor.
36. Szt-Péter: Jobb Domokos, Vass Ferencz, ifj. Székely Miklós, Máté Miklós.
37. Szt-László: Székely Sándor, Toró Sándor, Szabadi Dénes, Koltsár Dénes.
38. Telekfalva: Szász Ferencz, Timár János, Szabó Lajos, ifj. Bálint István.
39. Újfalva: Siko Elek, Benedek István szorosi, ifj. Benedek András, ifj. Benedek József.
40. Vargyas: Borbát Elek, Máté Sándor, Székely Lajos, Székely Zsigmond.
41. Városfalva: Csoma József, Bartha Ferencz, Cseke Péter, Gál Ferencz.
42. Zsombor: Lőrincz András, Rigó András dombi, Sztás János, Sztás András, Rigó János.

TANÜGY.

Az „Udvarhelymegyei Általános Tanító-egylet" udvarhelyi járási fiókköre f. hó 8-án Alsó-Sófalván tartotta meg, a tagok leg többjének, ugyszintén nagy számú érdeklődő közönségnek is jelenlétében, tartalomban gazdag, lefolyásában valóban impozáns évnegyed-es gyűlést.

A megújított tisztikar, friss erővel duzzadó teltvágygyal lépett a cselekvés színterére, programmjául jelentvő ki: az egyetértés és kartársi szereteten nyugvó minél fokozottabb munkásságot.

A meszetárvólól egybesereglett, munkás néptanító kar leg több is az Isten házába sietett, hol Péter Károly ev. ref. lelkes költői gondolatokban gazdag, kifejezésében és nyelvezetében egyszerű, szívvel-lelkel fel-emelő imában fohászodott áldás és segedelemért az egek urához.

Az állami iskola barátságos és tágas tantermében pontban 10 órakor vette kezdetét a gyűlés, Mircse Dénes helybeli állami tanító, dicséretes eredménnyel sikerült énektanításával, mely tanítás nemesak — mint szoktuk nevezni — gyakorlati, hanem a szó valódi értelmében mintatanítás volt.

Lázár József köri elnök mondotta el azután, mindvégig nagy figyelemmel és élénk érdeklődéssel hallgatott megnyitó beszédét, melyben az ideális nevelést és oktatást összhangba hozva a reális irányzattal, megkapó színekkel ecsetelte a tanító kötelességét a szülőkhöz és az iskola között is. A meleg óvatióban részesített megnyitó beszéd után Péter Károly gondnoksági elnök szíves szerettel üdvözölte a gyűlést és annak minden egyes tagját, mint a magyar kultúra hangya szorgalmu munkásait. A jöleső érzéssel tudomásul vett Isten hozott után a mult ülés jegyzőkönyve olvastatott fel és hitelesített minden megjegyzés nélkül.

A mult ülésen kiküldött bizottság Veres Ferencz által megteszi javaslatait a most szönyegen levő kérdérről, hogy: kell-e az osztaltan népiskolának külön tanterv? A bizottságnak ezen jól megokolt javaslata alapján a gyűlés egyhangulag a külön tanterv szükségessége mellett foglalt állást s nem ok nélkül, hiszen egy ember a legjobb körülmények és a legkedvezőbb viszonyok között sem juthat oda, a hová hat ember. De megáltalánosan ismert dolog az is, hogy az osztaltan népiskolákban, melyek többnyire faluhelyen vannak, a rendszeres haladásnak szeráfélék az akadályai. Hogyha pedig szorosan megvizsgáljuk ezen két iskola irányát és célját is, meggyőződésünk minden bizonynyal azt fogja mondani, hogy az osztaltan népiskolának nemesak szükséges a külön tanterv, hanem feltétlenül az kell.

Ugyanezen bizottság javaslataira elhatározta a gyűlés azt is, hogy a Maros-Tordamegyei Tanítótestület által — a kántortanítók fizetése és nyugdíja rendezése ügyében indított mozgalomhoz csatlakozik és felkéri ezen egyesület az akció további folytatására.

Veres Mózes szavalt Langfelov „Lábas óra" (ford. Szász Károly) című költeményét, igen nagy hatással, mely sikerült szavalatát a kör nemesak köszönettel, hanem élénk eljenzés és tapsal is adózt szavalónak.

A Ferencz József Tanítók házáról szabad előadást tartott s az Eötvös-alap alapszabályait ismertette Gyerkés Mihály, kinek gyűjtő szónoklata hogy nem volt pusztába kiáltó szó, mutatja azon nemes felbuzdulás, hogy ott hevenyében 16-on irták alá az Eötvös-alapba való belépési ívet. Többen pedig ezután fognak jelentkezni.

Pénztárvizsgáló bizottság jelentését tudomásul véve, a könyvtár átadására kiküldött egyik bizottsági tag Gyerkés Mihály jelentését is tudomásul vették, indítványára pedig elhatározta a gyűlés, hogy meglevő pénzének egy részét a könyvtár gyarapítására fordítja; felhívom a kör minden, egyes tagját, hogy a jövő gyűlésen ajánljon ki-ki a tanítói könyvtárba megfelelő könyveket megvételre.

Orbán Imre adta elő azután igen ügyesen Gabányinak „Kakasülön" című monológiát, mindvégig vig kedélyhangulatban tartva és sokszor megnevetve a gyűlés tagjait.

Az indítványok rendén Lázár József elnök felhívta a kör figyelmét a „Székely Tanügy"-re, melyet mindenkinek meleg pártfogásába ajánlott, javaslataira a kör részére a gyűlés megrendeli.

A körnek tagjál jelentkezett Galter Erzsébet peteki áll. tanító.

Több rendbeli apróbb indítvány l-tárgyalása után a jövő gyűlés helyül a Varságtisztása, megtartása idejül pedig junius hó 21-ike tüzett ki, mely után a gyűlés véget ért. Mint kik munkájukat jól végezték, a legnagyobb meglepedéssel ülték ezután a fehér asztalhoz Szegedi Károly vendégszerető házában, a hol poharat ürtettek Wallassics Gyula kultuszminiszterért, mint a ki, hogy ideiktassuk e közzöntő vezérőnalát: az eszé-vel gondolkodik és a szívével cselekszik, továbbá Sándor Mózes királyi tanácsos tanfelügyelő, Péterfi Sándor az Eötvös-alap és Tanítók háza megteremtőjének s több másoknak az egészségéért.

Értesítés. Udvarhelymegyei Tanítóegylet Homoródi járáskör folyó év és hó 29 én Lokod község közs. iskola járában rendes gyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. Megnyitó és jkönyv olvasás. 2. Tanit Vida Géza. 3. Eszmec-ere ezen tanítás felett. 4. Szükséges-e az osztaltan iskolában külön tanterv? Előadó Gyórfi István. 5. Az Eötvös-alap és a tanító háza. Előadó Szász Béla. 6. A daloskör szervezeti szabályzata. Előadó Gyórfi István. 7. Felolvasás Kelemen Lajostól. 8. Folyó-ügyek. A mult gyűlés alkalmával kiosztott gyűjtőívek eredményéről jelentések. Oklánd. 1900. márczius 20. Bedó József, járásköri elnök.

KÜLÖNFÉLÉK.

Lapunk hatodik évfolyamának első évnegyede mai számunkkal befejezést nyert. Mikép teljesítettük hazafias: vármegnyek kulturális előhaladásának vallás és nemzetiségi különbsége nélkül való, lelkiismeretes szolgálatát, fölöslegesnek véljük bővebben tárgyalni. Müködsünk nyitott könyv, bárki megtekintheti. Köszönetet mondunk előfizetőink és munkatársainknak eddigi nagybecsü partolásukért s kérjük, hogy a szent ügyet, melynek hü szolgálatától semmi sem fog jövöre sem eltántorítani: s lehetőleg még fokozottabb mértékben támogatni kegyeskedjenek. Ha minden előfizetőnk és munkatársunk maga mellé még egy-egy hivat sziveskedik megnyerni, nemes törekvésünk azzal magasabba nő s fokozottabb mértékben tudjuk szolgálni kitűzött feladatunkat. Ez t. előfizetőinknek és munkatársainknak csekély fáradság, ügyünknek pedig kiszámíthatlan előnye lesz. Végül legyen szabad a már lejárt előfizetések s a netaláni hátralékok mielőbbi szives beküldését remélnünk, mivel a rendkívüli költséges kiadói kötelezettségeknek csakis így felelhetünk meg jövöre is pontosan. Minden irányban kegyes partolást kérve, vagyunk szives üdvözléttel: a Székely-Udvarhely szerkesztősége és kiadóhivatala.

Stefánia főherceggasszony, boldogult Rudolf trónörökös özvegye ó császári és királyi Fensége — mint a B. K. hivatalos lap írja — folyó hó 22-én Miramareban házassági frigyét kötött nagy-lónyai és vásáros-naményi gróf Lónyay Elemér cs. és kir. kamarással a magyar országgyűlés főrendiháza örökös tagjával. A miramarei ház alkalmából megható bensőséggel, közvetlen igazsággal nyilatkozott meg az általános öröm, melyet a történt egybekelés egész Magyarországon keltett. Széll Kálmán miniszterelnök is üdvözölő táviratot küldött Miramareba, melyre az új Lónyay grófné, már mint teljesen magyar asszony, természetesen magyar nyelven a következőleg válaszolt:

Fogadja Excellenciád legöszintébb köszönetem barátságos és szives szerencsekívánatait, melyek nagy örömet okoztak nekem. Stefánia.

Kinevezés. A cs. és kir. hadügyminiszter Markóczy Antal cs. és kir. kapitányt a Lajta melletti Bruckban levő közöshadserégi lövő-iskolához rendes tanárnak nevezte ki. Markóczy kapitányt körünkből való távozását a mennyire sajnáljuk, ép annyira örülünk a derék kapitány és kiváló társadalmi ember megérdemelt előhaladásának.

A költőket, illetve munkaestélyt juttatta eszünkbe Hollakó főispánné Gyárfás Gabriella ó méltósága a nőegylet mult szerdai fillérestélyén. A helyett, hogy az első helyet elfoglalta volna magának, nemes egyszerűséggel, válogatás nélkül a tömeg köze ült és kitünő példát adva összes hölgyeinknek: kezimunkával foglalkozott s igen jól érezte magát az elég szép számban egybegyűlt közönség között. Konecz tanuló sikerülten szavalt Szabó Farkasné zenekiseret mellett a Szerenadót adta elő.

A szerdai estélyt, mely utolsó előtti lesz, Félégyházy Antalné és Steinburg Ottóné rendezik. — A műsor igen változatos lesz. Dialogot adnak elő Bokross Irénke és Fodor Boldizsár: Bartha Margit czimbalmon ját-zik. Szabó András tanár felolvas.

Emléket a helybeli plebánia templom elébe. A következő felhívást vettük: Kilencszáz esztendeje annak immáron, hogy az ősei örökében akkor még fiatal Magyarország földjén gondviselészerü gyökeret vert a keresztényiség. Sokkal közimseretübb tények ma már azok a hatások, melyeket a keresztényi szellem magyar hazánk államiségének, nemzeti jellegének megszilárdítására gyakorolt; azok a polgáriadosó haladásunkat biztosító erkölcsi eszmék, melyeknek beszívása nélkül ma is harmadrendü nemzet sorában silynénk: semhogy azokat bővebben kellene fejtegetnünk. Csupán annyi a mi magasztos cze-lünk, a mi nemes feladatunk, hogy a huszadik század első éve se röppenjen el nyomtalanul fejünk felett; állítsunk a kath. templom elé méltó emléket, mely fennen hirdesse városunkban is a kilencszázados honi keresztényiség dicsőséges multu emlékezetét. A kinek elméje megérti, szive átérzi soraink szövegét: nem késik filléreiével a cze-l támogatására; hiszen ez az emlékejl is, mint minden földi alkotás, csak Istenünk dicsérete leend. A gyűjtő-bizottság nevében: Gyórfy Titusz, elnök. Embery Árpád, jegyző. Valóban ez a mozgalom igen szép és szerencsés gondolata az egyház-tanácsnak; méltó dolog, hogy ebben is, mint sok másban, megelőzzük a kétségkívül más helyen is felöltő eszme gyakorlati kivételét. A gyűjtés már ma megindul; gyűjteni fognak a következők: Hargita Nándor (tanítézetek), dr. Lukácsfy István (hivatalok, kereskedők), Szabó Gábor (megye), Paschek Viktor (piacz), id. Dézsi Antal (Bethlen-utca felső része), Sándor Dénes és Bálint György (felső malom, Szentimre) Tamás Lajos (vár, Bethlen-utca), Szeles D., Tassaly L., Szabeni A. (Kossuth-u.) A gyűjtő-ívekhez mellékelve van az emlék terrajza is, mely körülbelül 5 m. magas kivitelben 2380

koronába kerülne s még ez év folytán fel kellene építeni. Tervét Harmath Ödön tanár készítette. Lapunk esetről-estire nyugtámi fogja az aláírt összegeket.

— **Uj albíró.** Az igazságügyi m. kir. miniszter Király Aladár helybeli kir. törvényszéki aljegyzőt a helybeli kir. törvényszékhez albírónak nevezte ki. A tehetősebb új albíró előhaladásához midőn őszintén gratulálunk, ép oly részvételt osztunk atyai fájdalomában, hogy Lajos nevű 4 hónapos kis fiát elvesztette, a kit tegnap delután általános részvét mellett kísérték a helybeli róm. kath. sírkertbe.

— **Hymen.** Göncz Mihály lokodi unitárius lelkész, lapunk munkatársa eljegyezte Zerbes Fridát Brassóban.

— **A segesvári ev. ref. egyházközség** folyó év április 1-én, a »Csillag« vendéglő nagytermében, este 8 órakor kezdődött, 1 korona 20 fillér belépő díj mellett, táncmulatsággal egybekötött társas-estélyt rendez, melynek műsora a következő: 1., Azra. Rubinstein től. Énekkarra alkalmazta dr. Farnos Dezső. Előadja a magyar dalárda vegyes kara. 2. Magánjelenet. Előadja Téry Géza. 3., Dalok. Zenekar kísérettel éneklé Zechmeister Ilona. 4., Magyar népdalok. Bartalus István-tól. Előadja a magyar dalárda vegyes kara. A rendező bizottság élén Somogyi István alispán, az egyházközség főgondnoka áll, ki mindent elkövet arra nézve, hogy ez estélyt egy anyagilag, mint erkölcsileg, méltó társa legyen a már évek óta tartatni szokott hasonló ünnepségeknek.

— **Helyreigazítás.** A székelykeresztúri állami tanítóképző-intézetről lapunk múlt számában az a beküldött hír foglaltatott, hogy ott az osztály- és tanítóképző vizsgálatok már május havában meg fognak tartatni. Illetékes helyről nyert értesítés szerint — a jelzett vizsgálatok a rendes időben, június hó második felében fognak megtartatni, mit az érdekelt szülők iránti tekintetből szükségesnek tartunk közölni.

— **Adókvetés.** Az 1900. évi IV-ed oszt. kereseti adó megállapításán, a vonatkozó lajstrom a városi adóhivatal helyiségében 8 napi közzétételre ki van téve. Érdekeltek a kvetés megtekintésére azon figyelemmel a kvetés elleni felebbezéseiket 15 napi záros határidőn belül a közigazgatási bizottsághoz beadhatják.

— **A helybeli polgári önképző** ez időnyben utolsó fillérestélyét e hó 26-án tartja, mely alkalommal előadják Almási Tihomér »Az érdemkereszt« cz. dramolette-jét. Szereplők: Veres Nella, ifj. Asztalos Danielné, Ágoston Róza, Szemerjai Károly, Mészáros Zoltán és Hettás Gusztáv. Az estélyt Hermán Helén (népdalokat is énekel), Bretz Lujza, Nyerges Gyula, Jakabovszky József rendezik. Polgáraink husvét hétfőjén előadják az »Igmándi kis pap« című kitért színdarabot.

— **Nőfénypézip és állandó műteremmel városunkban.** Mint teljesen biztos forrásból értesülünk — Vasadi Kalicza Gizella kiváló fényképező, Vasadi Kalicza Károly festőművész leánya, e napokban városunkba költözik és itt a Kossuth-utczában (Huszár-fele telken) állandó fényképezési műtermet építve s azt a technika modern vívmányaival felszerelve, letelepedik és városunk lakosa lesz. Ha elgondoljuk, hogy közönségünknek mily ritkán volt s van alkalma valóban jó fényképekhez jutni, csak örülhetünk, hogy városunk egy adófizetővel szaporodik, még pedig olyanval, ki hivatása magaslatán állva, képes a legmesszebb terjedhető igényeknek is lelkiismeretes pontossággal megfelelni. A műterem megnyitását — mely folyó évi ápril hó második felében okvetlenül megtörténik — annak idején közönségünkkel tudatni fogjuk.

— **Baleset-e, vagy gyilkosság?** Ezen a témán tündök csütörtök este óta városunk lakossága. Szőke György tordátfalvi illetőségű, 22 éves, unitárius vallásu, nőtlen, kocsis özv. Kassay Jánosnéval, egy szekér fát szállított Zetelakáról e hó 22-én este 11-9 órakor aszszonya házához. Hogyan és mi módon, azt jelenleg egész bizonyossággal megállapítani nem lehet: mikor a faszekerrel a város Főutczájában, a Kossuth-utczában Szabady dr. vármegyei főorvos lakásáig ért, vagy leütöttek, vagy pedig a mi valószínűbb, a szekérről valóhogy lebukott és rendkívüli ütdése és zuzodása miatt, elvérezés következtében, néhány perc múlva meghalt. Az eset városszerte feltűntést keltett. A nyomozat foly. A hullát tegnap delután boncolták fel a helybeli kórház halottas kamrájában s az orvosi vélemény: alsó alkápcos- és koponya csonttörést konstataált, melyhez hozzájárult az elvézés, mi miatt a halála beállott.

— **Nyilvános köszönet.** Weinberger Fanny, a helybeli felső leányiskola érdemes igazgatónője a növendékei által rendezett hangverseny tiszta jövedelméből 90 koronát sziveskedett az örökimádás templom javára küldeni, mely kegyeletos és hazafias elhatározásáért halas köszönetet mond a gyűjtő-bizottság. Sz.-Udvarhely, 1900. márc. 25. Hollakj Arthurné, b. elnök. Embery Árpád, b. titkár.

— **Nőgyűlés Ugron Gábor mellett.** Múlt vasárnap városunkban a Gálter-féle udvaron óriási közönség gyűlt össze déli pont 12 órára, hogy Ugron Gábor, a nagy székely mellett állást foglaljon. Nagy Samu dr ügyvéd nyitotta meg a gyűlést, a ki beszédében általános helyeslések között kijelentette, hogy: »baj van; megtámadták Ugron Gábort ellenségei. Ugront nem kell ugyan védeni, mert ő arra nem szorul, de nekünk is meg kell mutatnunk, hogy vele tartunk. Hogy mit tegyünk, azt a gyűlés határozza el.« Ezután Sóó Rezső dr ügyvéd mond beszédet és terjeszt elő haláloszati javaslatot, melyet lelkes eljenzésekkel emelt határozattá a gyűlés. Majd Embery Árpád tanár gyűjtő, lelkes szavakkal változta Ugron Gábor egyéniségét és a székelységért mindenkor sikra szállni kész nagy vezért. Kijelenté zajos helyeslések közt, hogy Ugront, mint ilyen tamádját és egyuttal a székelységet gyallázzák ellenségei. Még Kovács Mór dr ügyvéd, mint Ugron ügyvédé szól, ki közvetlenül ismeri Ugronnak legintimebb ügyeit is s bátran elmondhatja, hogy a tamadások csakis ellenséges indulatból erednek. Le akarják Ugront a küzd-térről szorítani, mert ellenségei felnek lángpallosként sújtó szavaitól. Végül Nagy Samu dr elnök bezáró szavai után

a jelen volt Tibád Antal képviselőt óhajtották volna hallani, de Tibád nem beszélt. A gyűlés kezdetén és végén a helybeli első zenekar hazafias darabokat játszott. Gyűlés után az óriási közönség a legnagyobb rendben oszlott szét.

— **A helybeli ker. belesegélyző pénztár** ma (vasárnap) d. e. 10 órakor saját irodahelyiségében tartja VII. évi rendes közgyűlését, melyen alapszabályait értelmében a tagok számára való tekintet nélkül jogérvényesen határozz.

— **Iskola-felavatás és zászlószentelési ünnepély.** A maga nemében páratlan ünnepélyt elavattott fel a diószentmártoni állami új iskolaépület és szenteltetett fel az állami polgári leányiskola dísz-zászlója f. hó 17-én. Dicső-Szent-Mártonnak egész társadalmá lépelt akcióba, hogy fényessé és az időnek végeig emlékeztetessé tegye az ottani állami polgári és mindkettő elemi népiskola ünnepét. Fényt adott ennek mindenesetre azon körülmény, hogy zászlóanyagát Sándor Jánosé, Tisza Annát sikerült megnyerni. Bensővé tette az ünnepet a közoktatásügyi m. kir. miniszternek azon intézkedése, melylyel az iskolafelavatási ünnepélyre képviselendő Sándor János főispánt bizta meg. Az iskolafelavatási és zászlószentelési ünnepélyek emelkedett színvonalon való lefolyásához minden szerep hozzájárult, s nagyon emelte az iskola emez ünnepének fényét a vidékről s a szomszédos törvényhatóságokból megjelent előkelő és díszes vendégek, valamint a hat vármegyéből ezen ünnepségekkel kapcsolatos Országos Polgári Iskolai Tanár-Egyesület »Marosmenti körének« gyűlésére egybejött polgári iskolák tanárainak nagy száma. Az új iskolaépület nemcsak Dicső-Szent-Mártonnak egyik legszebb épülete, de annak mintaszerű berendezése provinciális helyen páratlan is.

— **A kanyaró járvány** városunkban rendkívül gyorsan elterjedt. A folyó évben e hó 21-én d. u. 6 óraig összesen 211 betegedés volt bejelentve a hatósághoz. Felgyógyult 115, meghalt 9 és jelenleg gyógykezelés alatt van 87 gyermek. A kanyaró ragályos betegség s fellepését láz és hurutos tünetek, majd a kiütést megelőző 3—5 napon nátha, tüszűsítés, szemhurut, könnyezés, fénykerülés, rekedtség, érdes, nem ritkán ugató köhögés követik. A gyermekek bágyadtak, étvágytalanok, lázuk van s álmukban nem ritkán félbeszólnak. Ezután 24—48 órával a kiütés jelentkezése előtt a lágy szájpardon és pófák felhüvelésén piros foltok jelennek meg, melyekből gyakorlott szem már felismerheti a kanyarót.

— **A vármegyei iparfejlesztő bizottságnak** múlt hétfőn Hollakj főispánunk elnöklele alatt tartott üléséről írt tudósításunk terhiány miatt maradt ki jövő számunkra. Úgyszintén más közleményeink is.

— **Tuer György** parajdi postamester e helyen mond köszönetet annak, ki névnapja előestéjén ölet egy igen szép virágos levelező-lapon nevtelenül üdvözölte.

— **Emléket az agyagfalvi réten.** Ujabbán adakoztak az agyagfalvi réten felállítandó emlék javára. Dr. Szekey Ferencz 76. sz. gyűjtőívén 4 koronát, az Agrár Takarékpénztár Maros-Vasarhely 30 koronát, a Baróthi Takarékpénztár 1354. sz. gyűjtőívén 10 koronát, Simó Lőrincz 469. sz. gyűjtőívén 5 kor 41 fillér, a sepsiszentgyörgyi állami polgári iskola I., II., III., IV., V., VI. osztályai 1764. sz. gyűjtőívén Zepon Béla tanár által 13 kor 5 fillér, összesen 68 kor. 56 fillér. Ezt hozzáadva a már egybegyűlt 2316 kor. 50 fillér-hez, ez alap összege tesz 2385 korona 6 fillért. Fogadják a nemes szívű adakozók hazafias adományukért a végrehajtóbizottság hálás köszönetét. Sz.-Udvarhely, 1900. március hó 11-én. Ferencz János, végrehajtó biz. pénztáros.

— **Az országos vásár** városunkban e hó 21-én volt a szokásos gyenge lefolyással. Ezt 3 napi állatvásár elzte meg, a melyre 5812 szarvasmarhát és 238 lovat hajtottak fel. Eladtak összesen 1237 szarvasmarhát és lovat, melyből elszállítottak 86 drbot.

IRODALOM.

A Pesti Hírlap valóságos irodalmi eseménynyel kezdte az új évet s azzal is zárja az első negyedét, — Gárdonyi Géza ötkötetes nagy történelmi regénye ez: »Az egi csillagok«, mely a lapban most ér véget. Oly rendkívüli érdekfeszítést, oly általános tetszést csak kevés mű aratott még a magyar olvasóközönségnek, mint a kitünő költő és író ez első nagyszabású regénye. A második negyede azonban már újabb irodalmi eseményt jelent be a Pesti Hírlap: Mikszáth Kálmán új nagy elbeszélést, melynek közzését a közeli napokban kezdi meg. Az már régi ismert tény, hogy a Pesti Hírlap ad legtöbb és legválogatosab olvasmányt a napi események megbeszélésén kívül, ad előfizetőinek különféle kedvezményeket: évenként nagy naptárt, havonként kis jegyzéknaplót, díszes divatlapot féláron s mégis most újabb kedvezményeket tart fenn, de már csak leghebbebb, legkitartóbb előfizetőinek; azt már csak azok kaphatják meg, a kik megszakítás nélkül egész éven át előfizetői maradnak a lapnak. Ezért is melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe e páratlanul álló nagy magyar napilapot, a melynek előfizetési ára egy órára 2 kor. 40 fillér. Kiadó-hivatal: Budapest, V., Váci-körút 78.

KÖZGAZDASÁG.

Válasz Gyerkes Mihály tanító urnak.

A »Székely-Udvarhely« 10. számában írt levelére a gazd. egylet mélt. elnökének megbízása folytán nem mulasztatom el örömtűnknek kifejezést adni, hogy akadt a tanító urak közül egy, ki átlátta, minő fontos szerepet visz a néptanítás terén a gazdasági egylet, sőt nemcsak átlátta, de gondolatainak kifejezést is ad.

A Gazdasági Egylet áltálta szintén, hogy a tanító urak jóakaratu közremunkálásával lendületet lehet adni az egyletnek és ezért egy újonnan alkotott szabályrendeletben ki is mondja, hogy »az egylettel szemben érdemeiket szerzett tanítók levelező (ingyenes) tagoknak felvéssenek.«

Sajnosan kell megemlítenem, hogy bizony még ez ideig egy tanító sem lett felvéve. Nem lett pedig azért, mert bár a múlt év folyamán két izben szólítottam fel a tanító urakat: legalább annyit érdemet szerezzenek

egyelőre, hogy néhány tagot gyűjtsenek, de nem hogy azt tettek volna, hanem nem is válaszolt egyetlen egy sem. Már most kérem ilyen közömbös eljárás után — eltekintve attól, hogy szabályellenesen tennék — nem vennék-e zokon a tanító urak a tiszteletbeli állás megkínálását, melyre még érdemeiket nem szerzték, és nem volna-e az érdemesnek visszatérző, ha oda nem érdemesek és közügyek iránt kevésbé érdeklődő egynek könnyű szerrel felvéssenek?

Fogadják köszönetem, hogy alkalmat adott a fel-szólásomra és megadta a lehetőséget, hogy a köz-ügyek és különösen a gazdasági egylet iránt érdeklődő egyes tanító uraknak megmutassam az utat a gyakori érintkezésre, melynek legnagyobb hasznát gazdaságiilag olyannyira hátramaradt székely népnök veheti.

Kiváló tisztelettel mellettyök

szives üdözléttel
Dr Gyarmathy Dezső,
e. titkár.

HIVATALOS RÉSZ.

17515—XIV. 1900. H. M. számhoz. Pályázati hirdetés a hadsereg katonai nevelő- és képzőintézeteiben az 1900-1901-iki iskolai év kezdetén betöltendő magyar állami alapítványi és a m. kir. honvédelmi miniszter kezelele alatt álló magán alapítványi helyekre. A hadsereg katonai nevelő- és képzőintézeteiben magyar állami alapítványi helyeken lévő növendékek kilépése folytán az idén előreláthatólag 17 1/2 hely fog megüresedni, a magyar állami alapítványi helyeknek az 1897 évi XXII-ik törvénycikkkel 120-ról 150-re történt felemelése folytán pedig 7 új hely lesz betöltendő s így az 1899-1900-iki tanév kezdetén összesen 24 1/2 magyar állami alapítványi hely fog rendelkezésre állani. Ezenkívül az 1900-1901-iki tanév elején még a jelen hirdetmény végén közölt kimutatásban felsorolt 3 szintén egészen ingyenes magán alapítványi hely lesz betölthető. A helyek a folyó tanév végéig még megüresedő helyekkel együtt, a Kőszegen, Kismartonban, Kassán és St.-Pöltenben létező katonai alreáliskolák I., II., III. és IV. évfolyamaiban, a bécsujhellyi Terézia katonai akadémia és a bécsi műszaki akadémia I. évfolyamában, végre a fiúmei hadtengerészeti akadémia I. évfolyamában lesznek betöltendők. Az akadémiákban esetleg a katonai reáliskolákban is felfizetesses helyeket is fognak adományozni: az ilyen felfizetesses helyet nyert ifjunak hozzátartozói az ellátási díj felét, vagyis évenként 800 koronát — a katonai reáliskolánál 400 koronát — tartoznak előleges felévi részletekben fizetni. A máhrisch-weisskircheni katonai főreáliskola I-ső évfolyamában, főrő helyek hiánya miatt, pályázók nem vehetők fel. Ezen intézet II. és III. évfolyamaiban pedig csak azok a helyek lesznek betöltendők, melyek ugyanazon évfolyamokban időelőtti önkéntes kilépés, elhalálozás, elbocsátás stb. által a folyó tanév befejeztéig, az eddigi tapasztalatok szerint, csekély számmal szoktak megüresedni. A betöltendő helyekre a magyar korona országában honossággal bíró oly ifjak pályázhatnak, a kik jó iskolai osztályzatot felmutatni képesek és kiknek atyjai magukat az országok érdekében bármely irányban kitüntették és szerényebb anyagi viszonyok között élnek. Az állami vagy köztörvényhatósági szolgálatban levők szabályszerint bélyegzett pályázati folyamodványaikát előjáró hatóságuk után, a honvédséghez tartozó személyek szolgálati útján, másrendűek pedig közvetlenül a honvédelmi miniszteriumhoz legkésőbb folyó évi május 15-ig kötelesek benyújtani. A felvételi feltételek s általában az összes tudnivalók Udvarhelyvármegye alispáni hivatalánál és a »Székely-Udvarhely« hivatalos lap szerkesztőségében bármikor megtekinthetők. (Sz. 5172—900. alisp.)

17516—XIV. 1900. H. M. számhoz. Általános pályázati hirdetés becsátatott ki: a) a katonai árva fiúk nevelő intézetébe; b) a katonai reáliskolába; c) a két katonai akadémiába és d) a katonatiszti leányok soproni nevelő intézetébe való felvétel tárgyában a fenti H. M. szám alatt. Ezen helyek közül esik: 15 hely a katonatiszti árva fiúk nevelő intézetébe; 200 hely a katonai alreáliskola I-ső, 10 a II-ik, 40 a III-ik, 10 a IV-k évfolyamára; 130 hely pedig a bécsujhellyi katonai Terézia akadémia és a bécsi katonai műszaki akadémia I. évfolyamára. A magyar állami alapítványi helyekre nézve a külön kibocsátott hirdetmény értelmében a főlserelt kérvények f. é. május 15-éig a honvédelmi miniszterhez nyújthatók be. A katonatiszti leányok soproni nevelőintézetében a jövő tanév kezdetén (szept. 1.) 27 egészen ingyenes alapítványi hely tölthető be, melyekre kizárólag a katonai állományba tartozó tisztek leánygyermekjei (árva) részére vannak fentartva. Ezenkívül még 1 felfizetemes és 1 egészen ingyenes hely is betöltendő. Az alapítványi helyeknél követelt különös kellekek és az, hogy hová és meddig nyújthatók be a kérvények s az összes eljárásról megkivántató tudnivalók Udvarhelyvármegye alispáni hivatalában és a »Székely-Udvarhely« szerkesztőségénél megtekinthetők. (Sz. 4963—900. alisp.)

Másolat. Rendelet a korona értékre szóló öt koronás ezüst érme forgalomba hozatala tárgyában. A cs. kir. osztrák pénzügyminiszteriummal létesített megállapodás értelmében a korona értékre szóló öt koronás ezüst érme kiadása folyó évi március 15-ével megkezdődik. Az öt koronás érme, és pedig egy a magyar mint az osztrák veretűek, az 1899. évi XXXII. t.-cz. IV. cikke értelmében mindazon fizetéseknek, a melyek a korona értékben teljesítendők névértékben fogadandók el. A magán fergalomban azonban senki sincs kötelezve öt koronásokról 250 korona összegben tul fizetésképp elfogadni, mig az állami és a többi közpénztárak az öt koronásokat fizetésképp korlátlanul elfogadni tartoznak. Az öt koronások a budapesti magy. kir. központi allampénztár és a vállópénztaraként működő magy. kir. pénztárak által más törvényes fizetési eszközökre átváltatnak. Az öt koronások kiadását az Osztrák-Magyar bank pénztári (budapesti főintézet és összes fiók intézetek pénztári) eszközök, egyelőre azonban csak a rendelkezésre álló készlet erejéig ausztriai értékű öt forintos államjegyek beszolgáltatása ellenében és ily nemű államjegyek megfelelő összegének visszatartása mellett Budapest, 1900. évi március hó 8-án. (Sz. 5164—900. alisp.)

Udvarhelyvármegye alispánjától.
Sz. 4095—900. alisp.

Pályázati felhívás.

Székely-Udvarhely rendezett tanácsu városnál rendszeresített városi végrehajtói állás lemondás folytán megüresedett.

Ezen évi 800 korona fizetés és 200 korona lakbérrel javadalmazott állásra a pályázatot kiírom.

Felhívom az ezen állást elnyerni óhajtokat, hogy négy közép osztály végzését igazoló iskolai bizonyítvánnyal, valamint eddigi szolgálataikat kitüntető okmányokkal felszerelt pályázati kérelmeiket a pályázati felhívás első megjelenésétől számított 15 nap alatti hozzám adják be.

Székely-Udvarhelyt, 1900. évi márczius 17.

Alispán helyett:

Gróf Lázár Adám,
főjegyző.

1=2

Sz. 132—1900. vh.

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az oklándi kir. járásbíró 1899. évi Sp. 4832. számú végzése következtében Dr. Bedő Sándor ügyvéd javára Balázs Pál és Szász Pál abásfalvi lakosok ellen 11 kor. 60 fill. s jár. erejéig 1900. évi február hó 28-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 680 koronára becsült I. Balázs Pálnál 20 drb juh, Szász Pálnál 3 ökörtinóból álló ingóságok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbíró 1900. évi V. 59/2 számú végzése folytán 11 korona 60 fill. tökélettel, eddig 98 korona 32 fillérben bíróságilag megállapított költségek erejéig Abásfalván alpereseknél leendő eszközösére 1900. évi április hó 4-ik napjának délelőtt 11 órája határidőül kitűztetik és ahhoz venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérnek becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felül foglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Oklándon, 1900. márcz. hó 20. napján.

Pollák Ignác,
kir. bírósági végrehajtó

371. szám folyó 1900. vh.

Árverési hirdetmény.

A sz.-udvarhelyi kir. bírósági végrehajtó közhírré teszi, hogy székelyudvarhelyi kir. járásbírósnak V. 96/1—1900. polg. sz. végzése által oroszhegyi Borbély Ferencnek képviselvé dr. Nagy Sámuel ügyvéd által, oroszhegyi Gagy György és székelyudvarhelyi Berkecz Sándor ellen 110 frt. illetőleg: 220 k. tőke s jár. iránti ügyben alperesnél oroszhegy községben összesen 640 koronára becsült következő javai, u. m.: egy vasas kerekű ökörszék felvágás, egy kasos vasas kerekű löszekér, két ökr. fehérszörűek és két hámos ló egyik sárga, a másik barna szőrű; ezen ingóságok Oroszhegy községben alperes házában 1900. év április hó 11-én délelőtt 9 órakor nyilvános árverésen el fognak adatni, melynél az egyes javak vételáron azonnal fizetendő, esetleg a becsáron alul is a többet ígérőknek el fognak adatni.

Az árverési feltételek a bírósági végrehajtónál megtekinthetők. Ezuttal felhívom mindazok, kik a lefoglalt javak iránt elsőbbségi jogokat érvényesíthetnének, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverezés kezdetéig, habár külön értesítést nem vettek is, alulírt végrehajtóhoz nyújtsák be, mert különben azok a végrehajtás folyamatát nem gátolva, egyedül a vételár fölsőlegére fognak utasíttatni.

Székelyudvarhelyi bírósági végrehajtótól.
Sz.-Udvarhelyt, 1900. márcz. hó 12-én.

Biró Sándor, s. k.
kir. végrehajtó.

Szám: 539—1900. tkvi.

Hirdetmény.

A sz.-udvarhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Udvarhely város közösített árvepénztára végrehajtónak legifjabb Kovács Mihály végrehajtást szenvedő ellen 116 korona 50 fill. s járuléki kielégítése végett ezen kir. trvszék területéhez tartozó sz.-udvarhelyi 1067 tjk. + 2982., 2992. hr. sz. 690 kor., 927 tjk. 2981., 2991 hr. sz. 258 kor. kikiáltási árban az 1900. évi május hó 16-ik napján d. e. 9 órakor a sz.-udvarhelyi kir. törvényszék telekkönyvi hivatalánál megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőknek el fog adatni. A venni szándékozók a becsárnak 10 százalékat készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban kötelesek a kiküldött kezéhez letenni.

Az árverés további feltételei a hivatalos órák alatt ezen kir. telekkönyvi hivatalnál megtekinthetők.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.
Sz.-Udvarhelyt, 1900. évi február hó 3.

Demény,
kir. tszéki egyesbíró.

Szám: 740—1900. tkvi.

Hirdetmény.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Balácsi István és neje bethlenfalvi lakosok végrehajtónak oda-való Balácsi Gergely végrehajtást szenvedő ellen 90 korona s járuléki kielégítése végett ezen kir. trvszék területéhez tartozó bethlenfalvi 102. sz. tjkben + 1—9 sorsz. fekvők 419 korona kikiáltási árban az 1900. évi május hó 4-ik napján d. e. 9 órakor a sz.-udvarhelyi kir. trvszék telekkönyvi hivatalánál megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőknek el fog adatni. A venni szándékozók a becsárnak 10 százalékat készpénzben vagy óvadékképes papírba kötelesek a kiküldött kezéhez letenni.

Az árverés további feltétele a hivatalos órák alatt ezen kir. telekkönyvi hivatalnál megtekinthetők.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Demény,
kir. trvszéki egyesbíró

Pályázati hirdetmény.

A székelyudvarhelyi önkéntes tűzoltó-egyletnél egy 360 kor. fizetés, 20 kor. lakpénz és 30 kor. ruhailetményvel javadalmazott szolgáló állás jött üresedésbe.

Folyamodni szándékozók felhívom, hogy folyamodványukat alólírt parancsnokságnál f. év április 15-ig annál inkább adják be, mert a később beérkező folyamodványok nem fognak tekintet el vétetni.

Dobolás vagy kürtölésben jártasok előnyben részesülnek.

Az önkéntes tűzoltó-egylet parancsnoksága.
Székely Udvarhelyt, 1900. márczius 23-án

Csillag József,
alparancsnok.

Ferentzy,
s. tiszt.

Fogorvos PERL JÓZSEF

Americán Denist Amerikában kiképzett plombeur Székely-Udvarhelyre érkezett.

Készít műfogakat és légnymatu fogorokat vulcanitban és aranyban. — Korona és hidmunka. — Végez mindennemű fogorvosi műtetteket u. m. fogaknak teljesen fájdalom nélkül való kihuzását, fogaknak tömését arannyal és más jónak bizonyult tömőanyaggal.

A műterem a „BUDAPEST szálloda” 2-ik szám alatti szobájában van.

Egy három esetleg öt szobából és mellékhelyiségekből álló lakás a Szent-Lámpa-utczában butorozottan, vagy butorozatlanul azonnal kiadó. Bővebbet megtudhatni e lap kiadó-hivatalában.

Egy 6 szobából álló új kőház istállóval, pincezzel, konyhakkal és jól berendezett kuttal ellátott udvarral a szombattfalvi-utczában a vasuti töltésen túl, 1900. április 24-ikére kiadandó. Esetleg két család is használhatja. Értekezhetni Sándor Józsefnél Szombattfalván.

Állattenyésztő gazdák figyelmébe!

Az „Alsófehérvármegyei Gazdasági Egyesület”

Nagy-Enyeden, 1900. május hó 4-én

tenyészállat kiállítást

rendez.

Díjazás alá esnek:

- I. Magyar erdélyi fajtánál: községi bikák, borjas tehének, tenyésztehének és üszök.
- II. Havasi, esetleg pinzgau fajtánál: 1—3 éves bikák, tehének és üszök.
- III. Bivalyok: Bivalybikák és tenyészbivaly-tehének.
- IV. Sertés: Kisbirtokosok kanjai.
- V. Jnhok: Kisbirtokosok kosai.

Kitűzve 35 különböző díj 800 kor. értékben.

Bejelentések intezendők Székelyhíd Viktor gazdasági egyesületi titkárhoz Nagy-Enyedre, hol a kiállítást illetőleg bővebb felvilágosítás nyerhető.

IRJUNK
Müller-féle tentával.
TÁMOGASSUK
A MAGYAR IPART!

Nyomatott a kiadótulajdonos Betegh Pál könyvnyomdájában Székely-Udvarhelyt 1900.

Minden héten újdonságok!

Képes
Levelező-lapok
mintegy 5000 féle
művészies kivitelben

„Székely-Udvarhely”
kiadóhivatalában
(Betegh Pál könyvkereskedése,
Kossuth-utca) kaphatók.

Minden héten újdonságok!

SINGER EREDETI VARRÓGÉPEI

szerkezet és munkaképessége nézve a legtöbb előnyvel bírnak, ez okból a legkiválóbb világ- és ipar-kiállításokon több mint 400 első osztályú díjjal lettek kitüntetve, így egyedül a Chicagói világkiállításán, hol újlag a világ legjobb gépeinek lettek elismerve, a kiállított varrógépek különbözőségeért 54 első díjjal, tehát a legnagyobb díjtétellel lettek díjazva, mely adatot.

Singer eredeti varrógépei

a legjobbak a világon, mit számtalan utánzásuk legvilágosabban bizonyít.

Singer eredeti varrógépei

legkönnyebben kezelhetők; megvarrunk minden szövetet, a legdurvábbat és legfinomabbat minden fonállal és a legtöbbetesebb segédeszközökkel vannak ellátva.

Singer eredeti varrógépei

kitűnő tulajdonságaik, jóságuk- és tartósságukért a legkedveltebbek és legkeresettebbek. Több mint 13 millió van belőlük forgalomban és az évi forgalom 900.000 darabot halad meg.

A gyár 40 éves fennállása és a megszerzett jóhírnév a gépek jóságát illetőleg a legbiztosabb garantiát nyújtják.

Minden nagyobb városban fióküzlet van, tehát oktatás a varrásban, javítások, tük és géprészek mindenütt kaphatók.

Előnyös fizetési feltételek — Készpénzfizetésnél 10% engedmény.

Műhimzésre szintén ingyenes oktatás.

The Singer Manufacturing Co. részv.-társ.

(ezelőtt Niedlinger G.)

Csik- és Udvarhelyvármegyék kizárólagos elárúsítója: Timár Ferenc Székely-Udvarhely, Szombattfalvi-utca: Erdélyrészi let ézfs rőuaktár. Kolozsvár, Jókai-utca 3.

VASADI KALICZA KÁROLY

akadémiai festőművész Budapest—Brassó

Székely-Udvarhelyt a „Korona”-vendéglő külön helyiségében.

A főtisztelő papság szives figyelmébe ajánlja, hogy készít:

olajfestményü oltárképeket.

E vállalk. Stáció-képek, templom-memlekezeti és oltárfalazati szent-képek festését

Felöltség mellett készít:

Olajfestményü arczképeket, kréta-rajzokat és szines pastell-képeket a leghibebb kivitelben művészileg természet vagy fénykép után.

Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszser ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésnek alkalmazták kőszvénynél, csúznál, tagzsággatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerertárban készletben van; f. raktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebb-bérbéki utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter czékjegyze nélkül mint nem valódit utasítsa vissza. RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT cs. és kir. udvari szállítók.